

Programma 7 | Volksgezondheid en

Programma 7 | Volksgezondheid en milieu

Doelstelling

Opsterland behoudt en beheert haar hoogwaardig leefmilieu in samenwerking met inwoners en bedrijven.

Introductie op het programma en relevante trends en ontwikkelingen

Duurzaamheid en beperking van gebruik van energie en grondstoffen zijn essentiële opdrachten voor de gemeenschap. De gemeente geeft hierin het goede voorbeeld door te streven naar vermindering van CO₂-uitstoot, het zijn van een 'Fairtrade Gemeente' en het op waarde schatten van gezichtsbepalende of cultuurhistorische elementen.

Fysieke en mentale gezondheid zijn het fundament van persoonlijk welbevinden en van de kwaliteit van onze samenleving. Een goede gezondheid is voor de gemeente een middel om haar doelen te bereiken. Denk hierbij aan: regie op het eigen leven, kwaliteit van leven, meedoen in de maatschappij en gebruikmaken van sociale netwerken. De gemeente wil haar inwoners bewegen tot gezond gedrag door de gezonde keuzes de gemakkelijkste keuze te maken.

Kaderstellende documenten

Notitie klimaatneutraal Opsterland (2009)
 Milieubeleidsplan 2005-2015 (2005)
 Tussenbalans Milieubeleidsplan 2005-2015 (2011)
 Milieuprogramma 2011-2015 (2011)
 Beleidsnota Licht in de Duisternis (2009)
 Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2015-2019 (GRP)
 Handhavingsbeleidsplan 2014-2018
 Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet 2019-2022
 Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland 2014
 Ontwikkelagenda's Duurzaam, Leefbaar en Inclusief Opsterland
 Omgevingsvisie 2015-2030
 Uitvoeringsplan Energietransitie
 Zonneplan Opsterland

Thema Milieu

Thema Milieu

Er is een duurzaam leefmilieu.

Doelstellingen

Het rioolstelsel is klimaat- en toekomstbestendig

Maatregelen

Uitvoeren van het gemeentelijk rioleringsplan

Omschrijving (toelichting)

Wanneer riolering aan het einde komt van de theoretische levensduur, dan wordt deze tijdig geïnspecteerd. Voor geconstateerde problemen zijn dan maatregelen nodig. Door klimaatverandering ontstaan er mogelijk capaciteitsproblemen. Klimaat-adaptieve aanpassingen in het openbaar gebied dragen bij aan verbeterde opvang en retentie van water, waardoor er minder piekbelasting is van het rioolstelsel.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2021 is 20 km vrijvervalriool in Gorredijk geïnspecteerd en gereinigd. Er zijn geen schades geconstateerd die direct actie vereisen. De gegevens van de inspecties worden verwerkt en de situaties waar onderhoud wordt geadviseerd worden in de komende jaren opgepakt of in de gaten gehouden. De geplande vervanging is doorgeschoven naar 2022. Deze wordt dan in een groter bestek meegenomen, zodat het in een keer opgepakt wordt. Daarbij wordt ook een gescheiden systeem aangelegd.

Er is gestart met het opstellen van plannen per dorp met het oog op verbeteringen gericht op klimaatadaptatie. Overall zijn er geen grote problemen gesignaleerd.

Doelstellingen

Wij willen de kwaliteit van onze leefomgeving (bodem, lucht en water) verbeteren voor de toekomst

Maatregelen

We faciliteren himmelploegen die vrijwillig zwerfafval opruimen

Omschrijving (toelichting)

De gemeente krijgt €1,16 per inwoner per jaar (ruim €34.000) om aan het verwijderen van zwerfafval te besteden, volgens vastgestelde doelstellingen. Het budget wordt voor een deel besteed aan het faciliteren van de himmelploegen en andere vrijwilligers en aan educatie bij de (basis)scholen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het doel is om in alle dorpen actieve himmelploegen te hebben en te faciliteren. Sinds 2021 wordt er ook in Terwispel en Langezwaag actief zwerfafval opgeruimd door een himmelploeg. In Terwispel en in Langezwaag ook door de basisschool. Ook in 2022 benaderen we actief de dorpen, via de plaatselijk belangen, waar nog geen himmelploeg aanwezig is.

Doelstellingen

We streven naar het behoud van de duisternis 's nachts voor de natuur en de dieren

Maatregelen

Wij wijzen zones in het buitengebied aan om de duisternis te vergroten

Omschrijving (toelichting)

We gaan op basis van de Omgevingsvisie onderzoeken welke gebieden in aanmerking komen om als duisternisgebied aangewezen te worden. In deze gebieden zullen beperkingen gaan gelden voor lichtgebruik.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het lichtgebruik wordt meegenomen in de omgevingsvisie.

Verbonden partijen

- Het inzamelen en verwerken van afval is uitbesteed aan de NV Fryslân Miljeu (inzameling) en de NV Afvalsturing Fryslân (verwerking) – OMRIN.
- Voor onder andere advies over vergunningen en toezicht op de 'zwaardere' bedrijven wordt samengewerkt met de FUMO.
- Het beheren en onderhouden van de openbare verlichting en de inkoop van (groene) energie wordt in samenwerking met andere Friese gemeenten en de provincie opgepakt en gecoördineerd vanuit de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân UA. Formeel is dit geen verbonden partij.

Thema Gezonde samenleving

Thema Gezonde samenleving

Inwoners zijn zo lang mogelijk zelfredzaam, wonen waar het kan zelfstandig en kunnen meedoen in de maatschappij.

Doelstellingen

De ervaren gezondheid van onze inwoners blijft minimaal gelijk ten opzichte van 2016

Maatregelen

We dringen gericht de gezondheidsachterstanden in Gorredijk terug

Omschrijving (toelichting)

Voor het dorp Gorredijk ontvangt gemeente Opsterland jaarlijks een bijdrage vanuit het landelijke programma Gezond in de Stad (GIDS-gelden). Deze decentrale uitkering wordt ingezet om in Gorredijk initiatieven en programma's te ontwikkelen die tot doel hebben de gezondheidsachterstanden in Gorredijk terug te dringen. We kiezen voor een compacte aanpak, waarbij we focussen op het terugdringen van inactiviteit en overgewicht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In Gorredijk vinden activiteiten in het kader van Sûn Opsterlan (Jongeren Op Gezond Gewicht) plaats. Hier wordt samengewerkt met onder andere kinderopvang, onderwijs en sportverenigingen om een gezonde omgeving voor kinderen te realiseren. In de zomer 2021 is Sûn Opsterlân geëvalueerd en besloten de aanpak voor een periode van drie jaar te verlengen.

Verder werken we in Gorredijk aan het project Vitale Regio, een samenwerking tussen de GGD, De Friesland Zorgverzekeraar en Friese gemeenten. De methodiek Mobility Mentoring is geïmplementeerd, waarbij een relatie tussen financiële problematiek en gezondheid wordt gemaakt.

Uit de GGD-monitor 2020 blijkt dat de ervaren gezondheid van de inwoners uit Opsterland is gestegen. Voor de groep 18-64 jaar is het percentage inwoners met een (zeer) goed ervaren gezondheid gestegen naar 87% (ten opzichte van 86% in 2016). Van de 65+ers geeft 71% in 2020 aan een (zeer) goede gezondheid te ervaren, dit is een stijging van 2% ten opzichte van 2016.

Wij dringen verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar terug, door uitvoering van maatregelen uit het Preventie- en handavingsplan Drank en Horecawet 2019-2022

Omschrijving (toelichting)

In juli 2019 is het Preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet 2019-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. De komende periode voeren we de activiteiten uit het uitvoeringsplan uit. Hierin nemen we de resultaten van het nalevingsonderzoek 2019 mee.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben in 2021 de activiteiten uit het uitvoeringsplan integraal uitgevoerd. Zo zijn verschillende locaties waar alcohol wordt verkocht in 2021 bezocht in het kader van de campagne Nix18. Wel heeft Corona gezorgd voor vertraging op een aantal doelstellingen.

Wij ontwikkelen een actieplan om schoolpleinen, sportverenigingen, speeltuinen en andere openbare plaatsen waar veel kinderen komen rookvrij te maken en voeren deze uit

Omschrijving (toelichting)

We sluiten ons aan bij de maatschappelijke ontwikkeling van de Rookvrije Generatie. We onderzoeken wat er op dit moment allemaal al gebeurt in Opsterland aan initiatieven op het gebied van de Rookvrije Generatie. Dit vormt de basis voor het op te stellen actieplan om schoolpleinen, sportverenigingen, speeltuinen en andere openbare plaatsen waar veel kinderen komen rookvrij te maken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De ontwikkelingen op het gebied van een rookvrije generatie zijn opgenomen in het uitvoeringsplan van de preventieagenda. Er is in 2021 ingezet op het stimuleren van sportverenigingen om aan de slag te gaan met een rookvrij sportterrein door middel van de 'Gezonde Sportkantine'. We ondersteunen sportverenigingen hierbij door advies vanuit Team Fit en de JOGG-regisseur.

Wij voeren preventieve programma's uit die de algemene gezondheid van inwoners bevorderen, zoals Jongeren op gewicht en het tegengaan van middelengebruik

Omschrijving (toelichting)

Wij voeren het 'Plan van Aanpak JOGG Opsterland september 2018 - september 2021' uit. Voor het tegengaan van middelengebruik voeren we daarnaast het 'Preventie- en Handhavingplan Drank- en Horecawet 2019 - 2022' uit. Verder ondersteunen we projecten die tot doel hebben gezondheidsachterstanden te verminderen. Dit doen we onder andere door de pilot Mobility Mentoring te implementeren. Hierin wordt een koppeling tussen gezondheidsbeleid en armoedebelief gemaakt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Binnen het programma Sûn Opsterlân (JOGG) hebben we ook in 2021 ingezet op bewustwording van gezonde voeding in de omgeving van het kind. Daarnaast stimuleren we 'Gezonde Sportkantines' door middel van Team-Fit en de JOGG-regisseur.

Sûn Opsterlân is in 2021 geëvalueerd en op basis van de evaluatie is besloten Sûn Opsterlân met een periode van drie jaar te verlengen. In 2022 wordt gewerkt aan een nieuw Plan van Aanpak. Uit de

evaluatie bleek dat meer dan 70 partijen in de gemeente zich willen verbinden aan het realiseren van een gezonde leefomgeving voor kinderen en jongeren in Opsterland. Samen met deze partijen wordt gekeken naar passende activiteiten en samenwerking.

Het regionale programma Vitale Regio Fryslân is afgerond in 2021. Vanuit Opsterland gaan we verder met de implementatie van de aanpak Mobility Mentoring binnen team Werk & Inkomen.

We werken op provinciaal en op lokaal niveau aan het programma 'Kansrijke Start'. Dit is ook opgenomen in de preventieagenda.

Doelstellingen

Wij willen via sport en beweging de gezondheid van onze inwoners bevorderen

Maatregelen

Wij zetten buurtsportcoaches in om preventieve programma's voor sport, bewegen en gezondheidsbevordering voor jongeren en ouderen te ontwikkelen en uit te voeren

Omschrijving (toelichting)

We doen mee aan de Brede Impuls Combinatiefunctionaris van de ministeries van VWS en OCW in samenwerking met lokale partners. We bepalen samen met Sport Fryslân en andere betrokken partijen de inzet van de buurtsportcoaches voor het komende jaar en voeren het uitvoeringsplan Sport in Opsterland uit. Hierin is zowel aandacht voor kinderen en jongeren binnen het primair en voortgezet onderwijs als voor de koppeling met het sociaal domein waarin we 'sport als middel' zien.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben in 2021 het activiteitenplan van het beweegteam uitgevoerd.

Samen met de onderwijspartijen zijn we tot overeenstemming gekomen over de financiering van de buurtsportcoaches in het onderwijs in het schooljaar 2021/2022. Over verdere afspraken blijven we in gesprek met het onderwijs.

We werken samen met sportverenigingen en andere betrokken partijen aan de uitvoering van het lokaal sportakkoord. Vanuit dit lokaal sportakkoord zijn in 2021 zo'n acht sport- en beweeg initiatieven gerealiseerd. Waaronder het volwassenfonds.

Wij zetten ons in in voor een beter en groter sportaanbod voor mensen met een handicap, door aansluiting bij het programma Uniek Sporten

Omschrijving (toelichting)

Wij sluiten ons aan bij het programma Uniek Sporten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We blijven via Sport Fryslân aangesloten bij het programma Uniek Sporten.

We zetten ons vanuit het ambassadeurschap gehandicaptensport in voor de gehandicaptensport in Friesland. Alyda Norbruis is in 2021 ambassadeur Sûn Opsterlân aangepast sporten geworden.

De buurtsportcoaches ondersteunen verenigingen met een g-team.

Verbonden partijen

Op het gebied van publieke gezondheidszorg werken we samen in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân, waar de GGD Fryslân deel van uitmaakt.

Thema Duurzaamheid

Thema Duurzaamheid

Doelstellingen

De gemeente geeft het goede voorbeeld op het gebied van duurzaamheid

Maatregelen

We vergroenen ons gemeentelijk wagenpark en gereedschap

Omschrijving (toelichting)

Een aantal wagens in ons wagenpark en een deel van ons gereedschap is aan vervanging toe. Hierbij kijken we welke duurzame alternatieven beschikbaar zijn en kiezen hiervoor als het financieel inpasbaar is.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ons wagenpark bestaat deels uit voertuigen die rijden op aardgas. Voor de zware tractie voertuigen is er nog geen geschikt alternatief voor diesel. Daarentegen hebben wij de Goupil, een kleine bedrijfswagen, die volledig elektrisch is.

Een groot deel van onze handgereedschappen zijn elektrisch, te weten: heggenscharen, bladblazers, motorkettingzagen en bosmaaiers. Voor de handgereedschappen die niet elektrisch zijn, gebruiken wij speciale brandstof die zuiniger is, minder uitstoot geeft en de levensduur van de machines verlengt. Deze verduurzaming willen wij de komende jaren uiteraard doorzetten. Hierbij houden wij de ontwikkelingen op de markt scherp in de gaten en passen wij dit toe waar mogelijk.

Wij streven naar 100% duurzame inkoop

Omschrijving (toelichting)

Samen met Ooststellingwerf en Weststellingwerf hebben we een aantal jaren geleden in het beleid vastgelegd dat we zo mogelijk 100% duurzaam inkopen. In de praktijk blijkt dat nog niet alles duurzaam kan worden ingekocht. Door intern meer aandacht te geven aan duurzaam inkopen komen we wel steeds dichterbij ons beleid om ook daadwerkelijk 100% duurzaam in te kopen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zijn aangesloten bij Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Doel van het MVI programma is dat alle 3 elementen, people (mensen) planet (planeet/milieu) en profit (opbrengst/winst) worden gecombineerd in het inkoop proces van alle decentrale overheden in Nederland. MVI is een samenwerking van de Rijksoverheid met de decentrale overheden.

Daarnaast is de gemeente aangesloten bij de vereniging Circulair Friesland. Deze vereniging zet zich,

samen met bedrijven, overheden, kennisinstellingen en (maatschappelijke) organisaties, in voor de circulaire economie in Friesland.

Wij verduurzamen onze gemeentelijke gebouwen

Omschrijving (toelichting)

Onze bedrijfsgebouwen voldoen al aan de huidige wettelijke duurzaamheidseisen. Om verder te verduurzamen gaan we meer zonnepanelen plaatsen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn zonnepanelen op MFC De Wier geplaatst en extra zonnepanelen op ons bedrijfsgebouw in Gorredijk. Wij hebben de mogelijkheden om zonnepanelen te plaatsen op en/of bij het gemeentehuis in Beetsterzwaag onderzocht. Dit stuit op enkele constructieve obstakels die verder moeten worden onderzocht. Wij hebben meegedaan aan de provinciale aanbesteding van laadpalen in de openbare ruimte. Het plaatsen van laadpalen bij het gemeentehuis is daar onderdeel van. Bij ons bedrijfsgebouw in Gorredijk zijn al laadpalen geplaatst.

Doelstellingen

Eind 2021 is er een warmtetransitievise voor onze gemeente

Maatregelen

Samen met de dorpen inventariseren we de beste alternatieven voor aardgas als warmtebron en stellen de warmtetransitievise op

Omschrijving (toelichting)

In 2021 stellen we, samen met de dorpen en andere stakeholders een Transitievise Warmte op.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met de dorpen en andere stakeholders, zoals ondernemers, woningbouwcorporaties en de netwerkbeheerder Liander hebben we de beste alternatieven voor aardgas als warmtebron geïnterviewd. In OWO-samenwerking hebben wij een Transitievise Warmte opgesteld. Deze is op 13 december 2021 in de gemeenteraad vastgesteld.

We werken op basis van een startnotitie een plan van aanpak uit

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is het plan van aanpak gereed en gedeeld met de stakeholders.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben in OWO-samenwerking een plan van aanpak opgesteld en met de raad gedeeld. Op basis daarvan is in 2021 een Transitievisie Warmte opgesteld en vastgesteld. Wijnjewoude heeft al een plan van aanpak uitgewerkt met twee pijlers: energie/aardgas besparen en opwek van energie middels groen gas uit mest en de aanleg van een zonneweide. De aanvraag voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW) die wij samen met het dorp hebben ingediend is door het Rijk gehonoreerd.

Doelstellingen

Wij zetten in op 100.000 MWh duurzaam opgewekte energie in 2022

Maatregelen

We hebben een actieve inbreng in de regionale energiestrategie

Omschrijving (toelichting)

Om ervoor te zorgen dat de Regionale Energiestrategie (RES) zoveel mogelijk aansluit bij onze ambities, hebben wij een actieve inbreng in de provinciale werkgroep. Wij stemmen af in OWO- en regionaal verband.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2021 heeft de gemeenteraad de RES 1.0 en het bijbehorend Uitvoeringsprogramma vastgesteld. Wij zijn deelnemer in diverse werkgroepen van het Uitvoeringsprogramma. Wij stemmen onze inbreng in de werkgroepen af in OWO-verband.

We richten een eigen energiebedrijf op

Omschrijving (toelichting)

Er is een voorstel voor een energiebedrijf uitgewerkt. Dit voorstel gaan wij bestuurlijk en met de energiecoöperaties bespreken. Op basis van de uitkomsten gaan wij het energiebedrijf oprichten en uitbouwen. Inzet is energieopwekking en het ondersteunen van lokale energiecoöperaties.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door de netwerkproblematiek is een eerder opgesteld voorstel achterhaald. Het uitgewerkte voorstel, in combinatie met een haalbaarheidsstudie voor de aanleg van een zonnenveld op grond die wij zelf in eigendom hebben, hebben wij aangepast.

Wij faciliteren initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen

Omschrijving (toelichting)

We gaan actief met initiatiefnemers (ondernemers, energiecoöperaties en/of groepen van inwoners) in gesprek over kansen en belemmeringen. Waar nodig faciliteren wij initiatieven, bijvoorbeeld door

informatie, advies, toegang tot financiën, bemiddeling en/of het doorverwijzen naar netwerkpartijen. We zorgen voor heldere kaders en nemen waar mogelijk belemmeringen weg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben met een tiental initiatiefnemers (zowel lokaal als extern) de mogelijkheden voor zonnevelden onderzocht en besproken. Liander heeft nog maar zeer beperkt aansluitmogelijkheden op hun netwerk. Hierdoor krijgt slechts een klein deel wellicht een vervolg. Met Liander hebben wij bijna maandelijks contact gehad over aansluitmogelijkheden. Voor het vereenvoudigen van de procedures voor kleine windmolens zijn de mogelijkheden verkend.

Doelstellingen

Wij zetten in op een energiebesparing van 50.000 MWh in 2022

Maatregelen

We monitoren het energiegedrag van onze inwoners

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk dat inwoners energiebewuster worden, hun energiegedrag aanpassen en maatregelen nemen om energie te besparen. Met activiteiten als het opstellen van warmtetransitieplannen, het verder uitwerken van het energieloket (met o.a. energiecoaches) en een communicatiecampagne willen wij inwoners daartoe stimuleren. Door monitoring kunnen wij de invloed meten en evalueren en zo nodig onze aanpak bijstellen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Jaarlijks maken we een overzicht van het energieverbruik op basis van gegevens van Liander (zoveel mogelijk op wijk- of dorpsniveau). We hebben meegewerkt aan een aanpassing van de landelijke klimaatmonitor. Daarmee krijgen we een beter inzicht in de verbruiksgegevens van onze gemeente. Met de resultaten over meerdere jaren ontstaat meer inzicht in de ontwikkelingen in het lokale energiegebruik en het effect van onze (beleids)interventies.

We organiseren een aanjaagcampagne voor ondernemers

Omschrijving (toelichting)

Om ondernemers te enthousiasmeren om duurzaamheidsmaatregelen te nemen, organiseren we - samen met vooruitstrevende ondernemers- een aanjaagcampagne voor ondernemers. Dit betreft ook de agrarische sector. Het economische rendement (kosten, imago, toekomstbestendigheid) zetten we daarbij centraal.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben alle grootverbruikers aangeschreven en telefonisch benaderd met het aanbod om tegen gereduceerd tarief een energiescan te doen. Hiervoor was weinig animo. Van de ongeveer 35 bedrijven hebben slechts twee gebruik gemaakt van het aanbod.

We voeren een communicatiecampagne uit

Omschrijving (toelichting)

De energietransitie vraagt (maximale) betrokkenheid van inwoners, ondernemers, bedrijven, maatschappelijke organisaties, de raad en de collega's in onze gemeente. We gaan daarom via verschillende communicatie-uitingen zoveel mogelijk mensen inspireren en enthousiasmeren. Met gesprekken en (dorpen)netwerkbijeenkomsten houden wij de vinger aan de pols, halen we op wat er leeft en stemmen daar de communicatie op af.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In diverse communicatiecampagnes, o.a. De groene Tour, de RES 1.0 en de Transitievisie Warmte en de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) en de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) is aandacht besteed aan de energietransitie. Er is een webpagina ingericht. Er waren diverse publicaties in de SA!. We hebben een netwerkbijeenkomst voor de energiewerkgroepen en energiecoöperaties georganiseerd. Ook hebben wij een zestal webinars over verduurzamen van woningen en gebouwen georganiseerd. Vijfhonderd huishoudens hebben gebruik gemaakt van de subsidie voor energiebesparende maatregelen onder de RRE. In het laatste kwartaal zijn 2000 vouchers beschikbaar gesteld voor energiebesparende maatregelen onder de RREW. Aan het eind van dat jaar waren deze grotendeels al vergeven.

Wij bieden energie-scans aan voor mienskijs-gebouwen

Omschrijving (toelichting)

Ongeacht de eigendomssituatie bieden wij alle besturen van dorpshuizen, scholen, etc. aan om op onze kosten een energiescan uit te laten voeren. Daarbij wordt ook geadviseerd over de meest renderende duurzaamheidsmaatregelen. Bij gebouwen in gemeentelijk eigendom gaan wij periodiek controleren of de warmte- en koude systemen optimaal zijn afgesteld.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dorpshuizen, MFA's, scholen en verenigingsgebouwen hebben ook al in de voorgaande jaren een aanbod gekregen voor een energiescan. Dit jaar hebben zwembad De Delte en MFC De Wier daar gebruik van gemaakt. Onderdeel van de scan is een advies om de kosten voor energie te beperken.

Wij bouwen het energieloket verder uit

Omschrijving (toelichting)

Het is belangrijk dat informatie en advies over energiebesparing laagdrempelig toegankelijk is. We gaan daarvoor het energieloket verder uitbouwen, met name door energiecoaches op te leiden. Het energieloket bestaat dan uit een netwerk van lokale energiecoaches, energie-adviseurs, het digitale (telefonische) duurzaamheidsloket en ondersteunende professionals. We gebruiken daarbij de ervaringen uit de pilot-dorpen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op provinciaal - en gemeentelijk niveau zijn diverse netwerkbijeenkomsten voor de energiecoaches georganiseerd. Ter ondersteuning hebben wij hen een aantal warmtecamera's en CO2 meters ter beschikking gesteld. Onze coaches zijn actief betrokken bij de voorbereiding van de uitvoering van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen. Door de Corona-pandemie konden geplande inloopbijeenkomsten echter niet doorgaan. Ook konden thuisbezoeken van de energiecoaches door de corona-pandemie maar beperkt doorgaan.

Wij onderzoeken een 'revolving fund' voor de mienskijs-gebouwen

Omschrijving (toelichting)

Met de besturen van scholen, sportclubs, dorpshuizen en MFA's bespreken wij de financieringsmogelijkheden voor investeringen in duurzaamheidsmaatregelen. Waar onvoldoende toegang is tot goedkope leningen gaan wij de toegevoegde waarde van een revolving fund onderzoeken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is voldoende toegang tot aantrekkelijke leningen en/of subsidies. Er is geen noodzaak voor een revolving fund.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren	Eenheid	Opsterland				Nederland			
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Fijn huishoudelijk restafval	Aantal kg per inwoner	152	148	*	*	171	161	*	*
Hernieuwbare elektriciteit (1)	%	8,5%	11,6%	*	*	17,5%	20,0%	*	*

Bij een verdieping van de cijfers blijkt dat met name gemeenten met veel windmolens en / of biomassa centrales hoog scoren. Dit verklaart de relatief lage realisatie van Opsterland

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 8 maart 2022

Wat heeft het gekost? ->Resultaat programma

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (primair)	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Realisatie 2021	Mutatie begroting/ realisatie 2021
Lasten	7.572	7.417	12.518	10.471	-2.047
Baten	6.792	6.567	11.335	9.865	-1.470
Saldo voor bestemming	-781	-850	-1.183	-606	576
Mutaties reserves					
Lasten	-	-	152	467	315
Baten	262	-	409	409	-
Saldo na bestemming	-518	-850	-926	-664	261

Specificatie per taakveld

x € 1.000

Specificatie	Begroting 2021	Realisatie 2021	Mutatie begroting/ realisatie 2021
Saldo per taakveld			
7.1 Volksgezondheid	-1.427	-1.521	-94
7.2 Riolering	770	863	93
7.3 Afval	743	823	80
7.4 Milieubeheer	-1.127	-670	457
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-142	-101	41
Saldo voor bestemming	-1.183	-606	576
Stortingen reserves			
Energietransitie	-152	-467	-315
Totaal stortingen reserves	-152	-467	-315
Onttrekkingen reserves			
Onttrekking AR Gids gelden	34	34	-
Onttrekking AR Duurzaamheidsagenda	43	43	-
Onttrekking AR Energietransitie	332	332	-
Totaal onttrekkingen reserves	409	409	-
Saldo na bestemming	-926	-664	261

Toelichting op de financiën

Het saldo op dit programma geeft een voordeel van € 261.000.

Dit voordeliger saldo kan als volgt worden gespecificeerd:

Taakveld 7.1 Volksgezondheid geeft in 2021 een nadeel van € 94.000 ten opzichte van de raming.

De coronakosten in dit taakveld geven een nadeel van € 109.000. Gezond in de stad (Gids-gelden) geeft een voordeel van €40.000. Als gevolg van Corona is dit budget niet besteed aan onder andere Sun Opsterland. Hiervoor wordt een resultaatbestemming aangevraagd. Het overige nadeel van € 25.000 wordt veroorzaakt door taken op het gebied van gezondheid.

Taakveld 7.2 Riolering geeft in 2021 een voordeel van € 93.000 ten opzichte van de raming.

In de paragraaf Lokale heffingen wordt dit taakveld toegelicht.

Taakveld 7.3 Afval geeft in 2021 een voordeel van €80.000 ten opzichte van de raming.

In de paragraaf Lokale heffingen wordt dit taakveld toegelicht.

Taakveld 7.4 Milieubeheer geeft in 2021 een voordeel van € 457.000 ten opzichte van de raming.

Het voordeel op dit taakveld bestaat hoofdzakelijk uit het Uitvoeringsprogramma Energietransitie € 315.000. Door onder andere de Coronacrisis en de netwerkproblematiek is het programma niet uitgevoerd zoals voorzien. In 2022 wordt een inhaalslag gemaakt. Het resterende budget is toegevoegd aan de egalisatiereserve Energietransitie.

De lokale duurzaamheidsagenda en milieu, lokale agenda geven een voordeel van respectievelijk €75.000 en €25.000. Voor beiden betreft dit middelen bedoeld voor het ondersteunen/faciliteren van energiewerkgroepen, energiecoöperaties en lokale duurzame energie-initiatieven. Door de coronacrisis en de netwerkproblematiek waren er het afgelopen jaar weinig activiteiten in de dorpen. De verwachting is dat dit de komende jaren veranderd. Hiervoor wordt een resultaatbestemming aangevraagd.

Natuurbescherming geeft een voordeel van € 20.000. Bij de perspectiefbrief 2021 is een budget voor de implementatie van de gedragscode soortbescherming beschikbaar gesteld. Als gevolg van personele knelpunten vindt dit plaats in 2022. Hiervoor wordt een resultaatbestemming aangevraagd.

De overige verschillen binnen dit taakveld geven een voordeel van €22.000.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria geeft in 2021 een voordeel €41.000 ten opzichte van de raming.

De begraafrechten waren € 14.000 hoger dan geraamd. De per saldo lagere storting aan de voorziening begraafrechten geeft een voordeel van €11.000. De overige verschillen op dit taakveld geven een voordeel van € 16.000.

De mutatie in de reserves wordt toegelicht in taakveld 7.1 en 7.4.